

Naturverdier inntil riksveg 70 ved Brunneset, Tingvoll kommune

Bakgrunn

Notatet er skrevet etter ønske fra Tingvoll kommune v/Arne Hagen og Statens vegvesen v/Kjell Skotheim, i forbindelse med planer om utbredning av riksveg 70 vest for Vulvik. Ved Brunneset ligger det verdifulle naturtyper langs vegen, og det var ønskelig å få bedre klarlagt verdiene, hvor store de er og hvor de mer eksakt ligger. Sammen med de to forannevnte ble ei kort befarings gjennomført tirsdag 17. januar (pent vær, snøfritt).

Datagrunnlag

Naturverdiene i dette området ble først registrert i forbindelse med en enkel biologisk kartlegging utført i kommunen i 1993 (Gaarder 1993). Deretter ble det gjort spredte undersøkelser utover på 1990-tallet. Resultatene ble videreført og presentert i Tingvoll kommune sin kartlegging av verdifulle naturtyper (Hagen 2000). I forbindelse med en oppdatering av kommunens naturbase i 2002 ble beskrivelsen av området ytterligere oppdatert. I vedlegg 1 er beskrivelsen slik den i dag ser ut i kommunens database Natur2000 gjengitt (med en datoendring som er feil i kommunens base). Ut over dette foreligger det ytterligere enkelte registreringer i området foretatt i 2003, noe som bl.a. kommer fram gjennom artsregistreringer i Direktoratet for naturforvaltning sin Naturbase.

De ulike undersøkelsene har ført til en gradvis mer presis og bedre dokumentert oppfatning av hvor store naturverdiene i området er og hvor disse finnes. Det verdifulle området har bl.a. blitt litt utvidet sammenlignet med Hagen (2000) sitt kart, til også å omfatte mindre arealer på nedsiden av riksvegen. I tillegg er verdien økt fra viktig (B) til svært viktig (A), bl.a. som følge av nye funn av rødlistearter i området.

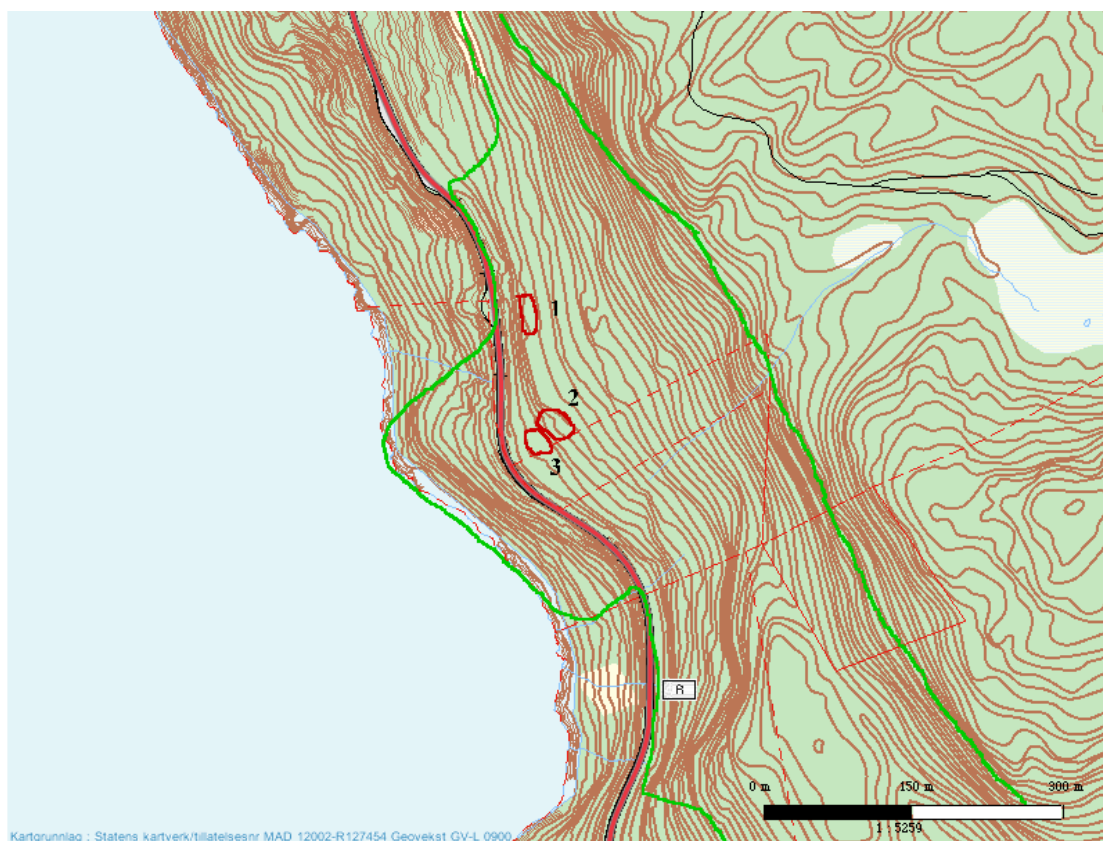
Resultater

Den skogkledte lia langs riksveg 70 nord for Brunneset er et av de biologisk sett mest verdifulle skogpartiene i fjordliene i Tingvoll kommune. Større verdier er påvist f.eks. i Gylhamran, Rottåsberga og på grensa mot Sunndal i Ålvundfjorden, men dette fjordavsnittet mellom Vulvik og Hagen utgjør likevel et viktig område. Verdiene er knyttet til ulike elementer. Det er snakk om kvaliteter på baserike bergvegger og steinblokker (lav og mosesamfunn), gamle og/eller døde trær bl.a. av furu og osp (vedboende sopp, fugl, moser), rik bakkevegetasjon (karplanter) og samliv med hassel og furu (markboende sopp). Verdiene er samtidig geografisk spredt og opptrer ulike steder innenfor avgrenset areal, uten å oppvise markerte konsentrasjoner noe sted.

I forbindelse med den planlagte utbredningen av riksveg 70 ser det spesielt ut til å være tilknyttet skjæringer som dannes når vegen skal utrettes rett øst for det som på kartet kalles "Berget" at konflikter med kjente naturverdier kan oppstå. På østsiden av vegen her er det dels rike hasselkratt (vanligvis dominerer storfrytle, men enkelte steder er myske og sparsomt med sanikel karakteristisk). Dels er det storvokst og lågurtpregete furuskog med bare små hasselkratt og spredt med osp, bjørk og selje. De

største hasselkrattene forekommer på et litt slakere parti der det er noen fuktsig i sør, innenfor en noe skarp sving på vegen.

Det er gjort flere funn av rødlistede, marklevende sopp i dette området. Dessverre er ingen av funnene stedfestet med GPS, men koordinater bare tatt ut fra kart i ettertid. Ut fra egen hukommelse og vurderinger gjort under befaringen 17.01.06, er antatt lokalisering av forekomstene vist på figur 1. Innefor delområde 1 er antagelig svartnende kantarell *Cantharellus melanoxeros* (rødlistet som sårbar) og marispankremle *Russula grata* (rødlistestatus sjelden) funnet i noen rike hasselkratt. I delområde 2 er det en del store furutrær og her ble antagelig gul furuvokssopp *Hygrophorus gliocyclus* (rødlistestatus hensynskrevende) funnet. I delområde 3 rett på nedsiden er det ganske store og rike hasselkratt og her ble det funnet gullkremle *Russula aurea* (rødlistestatus hensynskrevende) og silkesnyltehatt *Asterophora parasitica* (rødlistestatus sjelden). Sistnevnte er også funnet flere steder lengre oppe i lia.

Figur 1. Utsnitt av økonomisk kartverk over aktuelt område ved Brunneset i Tingvoll, der lokaliteter for registrerte rødlistearter inntil østsiden av riksveg 70 er forsøkt stedfestet (røde felt). Det tas forbehold om unøyaktigheter som spesielt kan skyldes at stedfestingen har skjedd lenge i etterkant av selve registreringer. Grønn strek viser avgrensning av det svært viktige naturområdet, slik dette er angitt på siste revisjon av Natur2000 for kommunen (yttergrenser mot sør og nord kommer ikke fram av kartet, men er heller ikke relevant for vegsaka).

Vurdering av konflikter og hensyn med vegutbedring

Siden det er snakk om et naturområde av høyeste verdi (svært viktig – A), vil inngrep i miljøet normalt innebære klare konflikter med naturverdiene, og det bør generelt utvises stor varsomhet når tiltak planlegges og gjennomføres. Faren for at f.eks. rødlistearter kan gå tapt vil ofte være stor, noe som også gjelder i dette tilfellet.

De opprinnelige plantegningene viste en stor skjæring i dette området, som ville medført at alle omtalte rødlisteforekomster ville gått tapt, og sannsynligvis også rike hasselkratt ovenfor med ytterligere naturverdier. Etter hva jeg har forstått, vil det grunnlendte terrenget der det vanligvis er fjell under et tynt lag med løsmasser, medføre at det kan etableres ei fjellskjæring med vesentlig brattere kanter enn vist på nevnte plantegninger. Dette medfører klare reduksjoner i konfliktene.

Ved befaringen ble det konstantert at kjente forekomster av svartnende kantarell og marsipankremle sannsynligvis ligger ovenfor det som er aktuell ny skjæring for vegen (en stor steinblokk gir her god anvisning av yttergrense for anleggsarbeidet). Også for gul furuvokssopp virker dette sannsynlig, mens det er grunn til å anta at en del rike hasselkratt der det bl.a. vokser gullkremle nær svingen i sør vil gå tapt. Nord for disse rike hasselkrattene står det en del eldre lågurtpreget furuskog med småvokste hasselkratt i kanten mot vegen som trolig går tapt. Det er her snakk om nokså fattige lågurtutforminger, og hittil er det ikke funnet rødlistearter i dette skogavsnittet.

Samlet sett medfører altså planlagt vegutbedring at bare en liten del av det svært viktige naturområdet vil bli ødelagt, og at den samlede verdien av dette ikke blir påvirket. Samtidig vil minst en forekomst av en hensynskrevende art gå tapt, mens de andre kjente rødlisteforekomstene vil bli bevart. Konklusjonen er betinget av at;

- aktivitetene under anleggsarbeidet er begrenset til utbyggingsområdet og ei svært smal sone utenfor dette (normalt bare opptil 5 meter, unntaksvis opp mot 10 meter)
- det ikke foretas hogst utenfor anleggsområdet,
- og at løsmasser ikke dumpes innenfor avgrenset svært viktig naturområde.

Litteratur

- Gaarder, G. 1993. Natur i Tingvoll. Naturverdier i Tingvoll kommune, Møre og Romsdal, med spesiell vekt på biologisk mangfold. Tingvoll kommune, miljø- og næringsetaten. Rapport, 65 s.
- Hagen, G. 2000. Kartlegging og verdisetting av naturtyper i Tingvoll kommune. Hovudfagsoppgåve i naturvern ved Inst. For bio. og naturforv., NLH. 215 s. + vedlegg.

Vedlegg

Utskrift fra Natur2000 for Tingvoll kommune, for lokalitet 45 – Vulvik-Hagan (3 s.).

QuickTime™ and a
TIFF (LZW) decompressor
are needed to see this picture.

QuickTime™ and a
TIFF (LZW) decompressor
are needed to see this picture.

QuickTime™ and a
TIFF (LZW) decompressor
are needed to see this picture.